Vraag nr. 192
van 18 juni 1998
van mevrouw CECILE VERWIMP-SILLIS

Nucleaire technologie – Verspreiding

Op 28 en 30 mei 1998 heeft Pakistan verscheidene kernbommen tot ontploffing gebracht. Pakistan heeft zijn kernwapenprogramma ontwikkeld met de hulp van vele landen, waaronder België. De informatie over de technologie om natuurlijk uranium te verrijken tot hoogverrijkt uranium, waarmee een bom kan worden gemaakt, werd verzameld door Abdul Qader Kahn, de zogenaamde "vader van de Pakistaanse bom". Kahn heeft ook in België gestudeerd aan de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven), waar hij een doctoraat behaalde in 1972.

Graag kreeg ik van de minister antwoord op een aantal vragen die verband houden met het onderzoek in de kernchemie en -fysica. Mijn vragen zijn niet gericht naar de onderzoeken in de sector van de nucleaire geneeskunde, wel in de sector kernenergie, fissie en fusie, splijtstoffen, kritische en subkritische kernproeven.

1. Welke instantie aan de universiteiten en in de wereld van het wetenschappelijk onderzoek droeg in het begin van de jaren zeventig de verantwoordelijkheid voor de programma's in verband met deze nucleaire technologie ?

2. Werd aan de heer Kahn een beurs van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO), het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (IWONL) toegekend ? Zo ja, op welke basis en voor welk onderzoek ? Zo neen, voor welk onderzoek werd hij toegelaten tot de KU Leuven ? Met welk proefschrift doctoreerde hij ?

3. Op welke wijze hebben zowel de KU Leuven als de regering in het verleden hun ongenoegen en ongerustheid geuit tegenover de heer Kahn en tegenover de Pakistaanse overheid in verband met het vertrouwen van ons land in de heer Kahn, dat toch wel moet geschonden zijn, vermits België en dus ook Vlaanderen het non-proliferatieverdrag tegen de verspreiding van kernwapens heeft goedgekeurd ? Op welke wijze is dit na 28 en 30 mei 1998 gebeurd ?

4. Uit welke landen zijn de vroegere en huidige studenten-doctorandi in de centra voor nucleaire wetenschappen aan onze universiteiten en eventueel hogescholen afkomstig ? Aan welke programma's werken zij ?

5. Voor welke nucleaire onderzoeksprogramma's werden in de jaren 1995-1998 beurzen toegekend ?

N.B. Deze vraag werd eveneens gesteld aan de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken.

Antwoord

Ik wens vooreerst op te merken dat het onderzoek in de kernenergie ressorteert onder de exclusieve bevoegdheid van de federale overheid.

Desalniettemin wil ik volgende elementen van antwoord aanreiken (elementen die niet altijd eenvoudig te vinden waren, wat mede de vertraging voor dit antwoord verklaart).

1. In het begin van de jaren zeventig waren er twee kanalen voor subsidiëring op het gebied van kernenergieonderzoek, namelijk het Studiecentrum voor Kernenergie en het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen.

2. De heer Abdul Qadeer Khan werd geen FWO/NFWO/IWONL-beurs toegekend.

   De heer Khan ontving een beurs in het kader van het cultureel akkoord België – Pakistan. In die hoedanigheid doctoreerde hij aan de KU Leuven op het proefschrift getiteld "The effect of morphology on the strength of copper-based martensites" (zie **bijlage 1** voor alle informatie beschikbaar op het Libis-netwerk). De heer Khan werd volgens een bron (**bijlage 2**) verder opgeleid in Duitsland.

3. De Vlaamse regering heeft geen blijk van ongerustheid geuit aangezien, zoals gesteld in de inleiding, de Vlaamse Gemeenschap terzake geen bevoegdheid heeft.

   Of de KU Leuven heeft gereageerd, is niet bekend. Nochtans dient te worden opgemerkt dat een universiteit niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor latere daden en opinies van afgestudeerden en gedoctoreerden.

4. Deze informatie is niet direct eenvoudig te achterhalen en bovendien behoort het SCK, de belangrijkste instelling in België voor nucleair onderzoek, niet tot de Vlaamse bevoegdheid, maar wel tot die van de federale minister van

Economische Zaken.

Wel kan worden gesteld dat de studenten-doctorandi van onze universiteiten, die onder andere worden gefinancierd via het FWO, voornamelijk van Vlaamse en Europese origine zijn.

5. Deze informatie werd op 29 juli 1998 opgevraagd aan het FWO en is als **bijlage 3** bijgevoegd.

(Bovenvermelde bijlagen liggen ter inzage bij het secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)